

ASO Başkanı Nurettin ÖZDEBİR
Oda Meclisi Toplantısı

25 Kasım 2015

Sayın Başkan, Değerli Meclis üyeleri, Basınımızın değerli temsilcileri,
Odamızın Kasım ayı olağan Meclis toplantısına hoşgeldiniz diyor, hepinizi şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

1 Kasım seçimlerini demokratik bir olgunluk içinde tamamladık ve yeni hükümet kuruldu. Şimdi acilen ekonomik sorunlara odaklanmak ve kararları hızlı almak gerekiyor. Öncelik, yeni bir Anayasa hazırlanmasındandır. Yeni Anayasanın ardından hukuk, eğitim, vergi, işgücü piyasasında yapısal reformları hayata geçirilmelidir. Bu konuda hükümetin hiç zaman kaybetmeden bu reformlar üzerinde yoğunlaşmasını bekliyoruz.

Değerli Meclis üyeleri,

ABD Merkez Bankasının Aralık ayında faiz artırımına gitme olasılığı güç kazanmıştır. ABD'nin faizi artırması durumunda sermaye ABD'ye dönmeye başlayacak, özellikle bizim gibi gelişen ülkelerden yabancı sermaye çıkışı yaşanabilecektir. Yıllık dış borçlanma ve cari açığın finansmanı için 200 milyar dolardan fazlasına ihtiyacımız bulunmaktadır. Ülkemiz milli gelire oranla yabancı fon ihtiyacı en yüksek ekonomilerden biridir. Bu nedenle ülkemiz yabancı sermaye girişlerine karşı çok duyarlı bir durumdadır ve bu durum ekonomi için bir risk oluşturmaktadır. Ancak, bu riski de fazla abartmamak gerekir. Çünkü piyasalar uzunca bir süredir kendisini bir faiz artışına hazırlamaktadır. Ayrıca Avrupa ve Japonya'daki parasal genişleme de devam etmektedir. Çin Merkez Bankası da faizleri ve zorunlu karşılıkları düşürerek parasal genişlemeye devam ediyor. Bu kararın, küresel ekonomide Çin kaynaklı riskleri azaltması bekleniyor. Bu şartlar altında ülkemizin ciddi bir yabancı fon sıkıntısı yaşamayacağını düşünmekteyiz. Ama, ihtiyatı da elden bırakmamakta fayda bulunmaktadır.

Değerli Meclis üyeleri,

Geçen yılın sanayi üretimindeki artış aylık ortalama %3,8 olmuştu. Bu yıl ise Eylül ayına kadar aylık ortalama artış %2,3'te kaldı. Görüldüğü gibi sanayi üretimindeki artış bu yıl çok yavaşlamıştır. Sanayi üretimindeki yavaşlamanın iki temel nedeni bulunmaktadır: iç ve dış talepteki yetersizlik. İç talepteki yavaşlamada yılın ilk on ayındaki seçim ortamının doğurduğu siyasi belirsizliğin ve terör olaylarının etkili olduğunu düşünmekteyiz. Ancak ülkemiz önümüzdeki 4 yıl için seçim ortamından çıkmış bulunmaktadır. Bu durum, iç talep üzerinde olumlu etki doğuracaktır. Bunu, tüketici güveninde Kasım ayındaki hızlı artıştan da görmekteyiz.

Değerli Meclis üyeleri,

Yaptığımız uyarılara rağmen asgari ücret 1300 liraya yükseltiliyor. Asgari ücretteki artış, diğer ücretlerde de bir artışa yol açacaktır. Bunun sonucu olarak hem rekabet gücümüz zayıflayacak, hem de işsizlik artacaktır.

Verimlilik artışı ile desteklenmeyen ücret artışlarının ekonomi üzerindeki etkileri hep olumsuz olmuştur. Bu ücret artışı, enflasyonu ve büyümeyi olumsuz etkileyecektir. Bu nedenle ücretlerdeki artışın etkisi kısa sürecek, bir süre sonra artan enflasyon bu ücret artışını eritecektir. Eğer, ücretlerin reel olarak artmasını ve halkımızın refah düzeyinin yükselmesini istiyorsak, yapılması gereken, başta yeni bir anayasa olmak üzere ekonominin ihtiyaç duyduğu yapısal reformları bir an önce gerçekleştirerek büyüme hızımızı yükseltmektir. Bu reformlar, özellikle hukukun üstünlüğü ve işgücü piyasasını esnekleştirecek yapısal sorunlar üzerinde yoğunlaşmalı, kurumsal yapımız çağın gerektirdiği düzeye çıkarılmalıdır. Ayrıca, sanayimizin yüksek teknolojili ve yüksek katma değerli ürünlere yönelebilmesi, küreselleşmiş dünya ekonomisiyle entegre olan ekonominin rekabet gücünün korunması için zorunludur. Bunu başarabilmek için işgücünün niteliğini yükseltecek mesleki eğitim reformunu gerçekleştirerek çalışanların bilgi ve becerilerini geliştirmeliyiz. Günümüzde önemli olan ne bilindiği değil, o bilgiyle ne yapılabildiğidir. Çalışanları hayat boyu öğrenmeye teşvik etmeliyiz. İnsanları en iyi ödüller motive eder. Biz de çalışanları ödüllendirecek yeni mekanizmalar geliştirmeliyiz. Mesleki eğitim reformunun üzerinde yoğunlaşması gereken alanlardan bir kariyer basamakları oluşturmak olmalıdır. Örneğin belli bir süre çalıştıktan ve bir sınavı başarıyla geçtikten sonra bir usta bir tekniker, bir tekniker daha sonra yüksek tekniker, daha sonra ise dar alanda mühendisi olabilmelidir. Bu kariyer basamakları mevzuatla düzenlenmelidir.

Değerli Meclis üyeleri, Asgari ücretteki bu artış, demin de ifade ettiğim gibi diğer ücretlerde de aynı oranda olmasa bile zincirleme bir artış etkisi yaratacaktır. Bunun sanayiye maliyeti de ağır olacaktır. Türkiye'de 2014 yılında asgari ücret üzerinden imalat sanayinde yaklaşık 822.000 kişi istihdam edilmektedir. Türkiye'de imalat sanayisindeki toplam istihdam ise 3,4 milyon kişidir. İmalat sanayisinde işçilere ödenen ortalama brüt ücret 1.740 liradır. 2014 yılında imalat sanayisinin net kârı 40 milyar lira olmuştur. Asgari ücretteki artışın getireceği yıllık maliyet 23 milyar liranın üzerindedir. Asgari ücret zammı, sanayinin kârının yarısını alıp götürecektir. Ayrıca bu kârın çoğunu büyük boy işletmeler yapmaktadır. KOBİ'ler ise hayatta kalma mücadelesi vermektedir.

Asgari ücret zammı KOBİ'lerin çoğunun silinip gitmesine yol açacaktır. Bu yükün tamamının özel sektörün üzerinde bırakılması haksızlıktır. Devlet bu yükün bir bölümünü üstlenmelidir. Ancak, bunu bir an önce yapmalıdır. Aksi takdirde ücretlerdeki ve kıdem tazminatındaki yüklerin artışı taşıyamayacak olan işletmeler işçi çıkarmaya başlayabilirler. Hükümet bu nedenle bir an önce tatmin edici bir planla iş dünyasının önüne gelmelidir.

Değerli Meclis üyeleri,

2013 yılı verilerine göre ülkemizdeki işletmelerin %99,8'ini, istihdamın %74,2'sini, maaş ve ücretlerin %54,7'sini, cironun %63,8'ini, katma değer %52,8'ini ve yatırımın %53,3'ünü oluşturdu. KOBİ'lerin %12,6'sı İmalat sanayisinde faaliyet gösterdi. Küçük ve orta büyüklükteki imalat sanayi girişimlerinin %60,8'i düşük teknoloji ile çalışırken, bu girişimler istihdamın %55,1'ini, katma değer %43,6'sını oluşturdu. KOBİ'ler 2014 yılında ihracatın %56,4'ünü gerçekleştirdi. KOBİ'lerin ihracatının %35'ini ithalatının %33,3'ünü sanayi sektörü gerçekleştirdi. Bu verilerin gösterdiği gibi işletmelerin binde 2'si o 40 milyar liralık kârı elde etmektedir. Görüldüğü gibi KOBİ'lerin ülke ekonomisindeki önemi çok büyük. Bu nedenle ekonomi politikaları oluşturulurken KOBİ'ler üzerindeki etkileri mutlaka hesaba katılmalıdır. KOBİ'lerin büyümelerini sağlamak, bunun için de kârlılıklarını arttırmak için destekler geliştirilmelidir. KOBİ'lerin dünya ekonomisi için de önemi büyüktür. Bu nedenle bu yıl Antalya'da yapılan G20 toplantısının ana konusu KOBİ'lerdi. Dünya KOBİ'ler üzerinde düşünürken bizim aksini yapmamız düşünülemez. Konuşmama burada son verirken hepinizi saygı ile selamlıyorum.